

ב"ה

חנוכה

כשעמדה מלכות יון הרשעה

(מתפלת ועל הנסים)

היתכן שהיוונים אסרו את הקריאה בתורה

והתירו את הקריאה בנביאים

בנוגע לטעם אמירת ההפטרה - מובא בכמה מקומות¹ שמלכות הרשעה גזרה על ישראל שלא יקראו בתורה ברבים, ולכן תיקנו לקרות בנביאים מענין הפרשה. וגם כאשר בטלה הגזירה, לא נתבטל המנהג לקרות גם בנביאים.

והנה, מובן וגם פשוט שהסיבה האמיתית לגזירה זו אינה מפני שכך היה רצונה של מלכות הרשעה, מלכות דלתא, כי - למלכות דלתא אין שליטה כלל על בני ישראל, ועל אחת כמה וכמה כאשר בני ישראל קשורים עם התורה, שאז נמצאים הם (בגלוי) במעמד ומצב ד"ישראל אורייתא וקודשא-בריך-הוא כולא חד", ובפרט כאשר מדובר אודות גזירה למנוע את בני ישראל מלימוד התורה, וכל זה - נוסף לכך שאין ביכלתם לגזור נגד התורה, מכיון שכל מציאותם נלקחת מהתורה, כמאמר "אסתכל באורייתא וברא עלמא" - אלא ודאי בהכרח לומר שהיתה גזירה במלכות דלעילא (מטעם הידוע ליוצרה) שבני ישראל לא יוכלו (משך זמן) לקרוא (קריאה והמשכה) בתורה וכתוצאה מהגזירה במלכות דלעילא, נשתלשלה הגזירה גם במלכות דלתא, שמלכות הרשעה גזרה על בני ישראל שלא יקראו בתורה ברבים.

ומה עשו בני ישראל כדי לבטל גזירה זו - תיקנו לקרות בנביאים: כאשר נמנע מבני ישראל להתקשר עם הקב"ה על ידי התורה (חמשה חומשי תורה) - אזי התקשרו בני ישראל עם הקב"ה על ידי הקריאה בנביאים, שבזה ישנו עליוי גדול יותר לגבי הקריאה בתורה, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה "חביבין דברי סופרים מדברי תורה", כולל - החביבות ד"דברי קבלה", נביאים וכתובים (הנקראים גם "דברי סופרים"), לגבי

חמשה חומשי תורה.

ועל ידי זה שבני ישראל התקשרו עם דרגא נעלית יותר בתורה ("דברי סופרים" שלמעלה מ"דברי תורה") - אזי נתגלתה דרגא נעלית יותר בחביבותן של בני ישראל אצל הקב"ה (על דרך וכדוגמת החביבות ד"דברי סופרים"), שהם בדרגא נעלית יותר מהתורה, כי מחשבתן של ישראל קדמה לכל, אפילו לתורה, ובדרגא זו לא שייך ענין של גזירה כו'. ועל ידי זה נתבטלה (אחר כך) הגזירה (גם) בנוגע לקריאת התורה - במלכות דלעילא, וכתוצאה מכך - גם במלכות דלתתא.

... על פי האמור לעיל - יובן דבר תמוה ביותר:

כאשר מלכות הרשעה גזרו על בני ישראל שלא לקרות בתורה ברבים - מובן, שהם התעניינו ובדקו לדעת אם בני ישראל מקיימים את הגזירה אם לאו. ועל פי זה - בראותם שבני ישראל התחילו לקרות בנביאים (הנכללים בעשרים וארבעה ספרי קודש), ולא בצנעה, אלא ברבים ובפרהסיא - ביום השבת, יום הכניסה, באותו זמן ובאותו מקום שבו היתה נערכת הקריאה בתורה - הוצרכו להבין בפשטות שהקריאה בנביאים היא "תחליף" לקריאה בתורה, ואם כן כיצד הניחו לבני ישראל לקרות בנביאים?! במה שונה - אצל מלכות הרשעה - הקריאה בנביאים מהקריאה בתורה, הרי שניהם (תורה ונביאים) שייכים לעשרים וארבעה ספרי הקודש?!

ובודאי לא יתכן לומר שכל אלו שהיו שייכים למלכות הרשעה היו "טפשים גדולים" כל כך עד שלא מצאו ידיהם ורגליהם בעניניהם של בני ישראל - בודאי היו כמה וכמה ביניהם שידעו אודות עשרים וארבעה ספרי הקודש, ובראותם שבעקבות הגזירה שלא לקרות בתורה, חידשו בני ישראל דבר חדש והתחילו לקרות בנביאים - היו צריכים להבין שזהו "תחליף" לקריאה בתורה.

ובפרט על פי המבואר בכמה מקומות שמלכות יון, "מלכות יון הרשעה" (שהם גזרו את הגזירה שלא לקרות בתורה^[2]), היא בחינת חכמה דקליפה, וכמבואר בתורה אור^[3], שמצינו גם אצל אומות העולם חכמים גדולים שהיו עוזבים את כל תענוגי העולם ועוסקים בכל לבבם ותשוקת נפשם בלימוד החכמות כו', מפני טבע המרה שחורה כו'.

וכפי שרואים בענין הגזירה גופא - שהשכילו להבין (בחכמה דקליפה) שאם רצונם להצר לישראל, אזי העצה לזה היא - למנוע אותם חס ושלום מקריאה בתורה! - עד כדי כך גדלה חכמתם!

ולאחרי כל זה - הנה בראותם שכתוצאה מגזירה זו חידשו בני ישראל ענין חדש והתחילו לקרות בנביאים (מעשרים וארבעה ספרי הקודש), באותו זמן ובאותו מקום ובאותו אופן שבו היו קוראים (מקודם לכן) בתורה - כיצד הניחו להם להמשיך להתנהג כן?!

ואין לומר שהקריאה בנביאים היתה כרוכה במסירת נפש - דאם כן, מדוע לא מסרו נפשם על הקריאה בתורה.

והביאור בזה - על פי האמור לעיל:

מלכות הרשעה אינה יכולה לגזור גזירות על בני ישראל, כי בני ישראל אינם נתונים תחת שליטתם של אומות העולם חס ושלום - אלא סיבת הגזירה היא רק כתוצאה מענין של גזירה במלכות דלעילא. והרי הגזירה דלמעלה היתה רק בנוגע לקריאה בתורה, מה שאין כן בנוגע ל"דברי קבלה" ("דברי סופרים") שלמעלה מ"דברי תורה" ששם אין מקום לענין של גזירה כו' (כנזכר לעיל).

וענין זה נמשך ונפעל למטה (באופן טבעי) - על ידי זה שהקב"ה הכה אותם בסנוורים, שלא יוכלו לראות וכו'.

...אף על פי שגזירה זו היתה בזמן הגלות (כאשר "אותותינו לא ראינו גו") - אף על פי כן, ראו בפועל ממש נס גלוי, שכאשר בני ישראל לא התפעלו מגזירת המלכות (שכוונתה היתה לנתק את בני ישראל חס ושלום מתורה), ואדרבה: בעקבות גזירה זו חידשו בני ישראל מנהג חדש - לקרוא בנביאים, שזהו ענין נעלה יותר מדברי תורה (כנזכר לעיל), הנה לא זו בלבד שאומות העולם לא יכלו לגזור עליהם ולהרע להם בענין זה, אלא אדרבה: על ידי זה הצליחו לבטל גם את הגזירה שלא לקרוא בתורה.

ש"פ בשלה, ט"ו בשבט

תו"מ ה'תשמ"ג ח"ב ע' 922

^[1] שו"ע אדה"ז או"ח רסרפ"ד. ובכ"מ

^[2] ראה תויו"ט מגילה פ"ג מ"ד

^[3] תו"א יט, ג.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה